

nebo pozna in bi ji moral posvetiti več pozornosti in paznosti ter zalagati za rešitev več vpliva, kakor je to storil do sedaj?

4. Ali je voljan g. minister za socialno politiko priskrbiti za temeljito izpremembo zastarelega vinčarskega reda, da bo odgovarjal moderni socialni zakonodaji? Gradivo v to svrhu je večinoma že zbrano pri poverjenstvu v Ljubljani.

Kmetska zveza za povzdigo naše živinoreje.

Samostojna kmetijska stranka očita Kmetski zvezi, da ni storila nič za kmetsko ljudstvo, zlasti ne za naše gospodarstvo. V naslednjih številkah „Slov. Gospodarja“ bomo pokazali, koliko je Kmetska zveza storila že pred vojno za naše gospodarstvo: za živinorejo, vinogradništvo, glede lovskega zakona, za olajšave davkov, za obrtne olajšave na kmetih, za regulacijo rek, ceste, železnice, za Kmetsko družbo, za kmetijske šole in zadrage, za naše šolstvo ter za naše narodne in politične pravice. Danes nekoliko o njenem delu za povzdigo živinoreje.

6.000.000 K za živinorejo.

Leta 1909 je hotela avstrijska vlada skleniti z Rumunijo in drugimi državami trgovinsko pogodbo, ki bi dovoljevala uvoz mesa, živine, govedi in svinj (pooblastilni zakon). S tem bi bila naša živinoreja hude oškodovana. Zato so poslanci Kmetske zveze v zvezi s češkimi kmetskimi poslanci z obstrukcijo zabranili odprtje mej. Po zimi leta 1909 se je kljub napotom naših poslancev sklenilo, da se meje odprejo. Vendar je Kmetska zveza z odločnim nastopom dosegla, da se je obenem sklenila postava, ki je določila za dobo 9 let vsako leto po 6 milijonov K za pospeševanje živinoreje in vnovčenje živine. Za Štajersko je od te svote poljedelsko ministrstvo odkazalo 377.893 K za pomnožitev krmil, zboljšanje planin in pašnikov ter travnikov, za zavarovanje živine, za nakup bikov, za bikorejske zadrage, za zidanje vzornih hlevov, za svinjerejo in ovčjerejo in okroglo 70 tisoč K za vnovčenje živine.

Vnovčevalnica za živino.

Ker pa naj bi se podpora od teh 6 milijonov K

5. Ali je minister za socialno politiko voljan, urgirati pri drugih ministrstvih, posebej se pri ministrstvu gradjevina in ministrstvu voda, da se temu našemu delavnemu ljudstvu omogoči zaslužek z državnimi deli in regulacijskimi deli, n. pr. ob Dravi, Pesnici itd.

Prosim pismeni odgovor.
Beograd, dne 20. 9. 1920.

podeljevala le kmetijskim organizacijam, je Kmetska zveza s pomočjo Zadrugne zveze ustanovila leta 1910 v Mariboru „Osrednjo zadrugo za pospeševanje živinoreje in vnovčenje živine“, ali „Vnovčevalnico za živino“, da bi bili tudi slovenski živinorejci deležni podpore šestmilijonskega zaklada. Kmetska zveza je po celem Spodnje-Štajerskem prirejala poučna zborovanja in gospodarske shode (leta 1911 je bilo 43 takih shodov) ter ustanavljala podružnice mariborske „Vnovčevalnice za živino.“ Vnovčevalnica je brezplačno posredovala za člane in je leta 1911, ko ni bilo sejmov, marsikateremu kmetu pripomogla, da je prodal svoje živinčce za boljšo ceno, pa je tudi svojim udom poskrbelo živino, kakoršno so rabili za pleme in za rejo.

Za zdravstvo pri živini.

Poslanci Kmetske zveze so v avstrijskem državnem in štajerskem deželnem zboru zahtevali državno podporo za zgradbo ali prezidavo vzornih hlevov, olajšave glede strogih kazni za prestopke proti živinokaznim zakonom, brezplačno cepljenje svinj proti rdečici pri revnejših posestnikih, da se pomnoži število živinozdravnikov in ustanovijo enoletne šole za pomožne živinozdravnike. Zahtevali so živinskega nadzornika za Spodnje-Štajersko, državno, oziroma deželno zavarovalnico za živino, odprtje sejmov, prosto klanje živine doma (liberalci so bili proti!), državno oskrbo živinske soli, podporo v krmil in semenih za spodnještajerske živinorejce. Na pritisk naših poslancev je leta 1909 štajerska deželna vlada sklenila, da se bodo dajali solni odpadki zastonj, krma pa majhnim posestnikom za tretjino, večjim za dve tretjini nakupne cene.

pri Sv. Andražu v Slov. gor., po večernicah pri Sv. Belfenku v Slov. gor.; po rani maši pri Sv. Martinu pri Vurbergu; popoldne ob 2. uri v Dogašah v gostilni Smirnal.

Dne 24. oktobra v Celju! KZ, oziroma L.S., priredi v nedeljo, dne 24. t. m., popoldne ob 9. uri v vrtni dvorani in na zraven ležečem vrtu gostilne „Beli vol“ v Celju velik volilni shod somišljenikov naše stranke za Celje, celjsko okolico ter bližnje in daljne župnije. Shod naj bo velika manifestacija naše stranke. Radi tega agitirajte zaupniki od hiše do hiše za obilno udeležbo!

Za Kmetsko zvezo so nabrali zaupniki na sestanku v Gornji Radgoni 397 K.

Shod KZ na Gomilskem. KZ sklicuje za nedeljo, dne 17. t. m., popoldne po večernicah, zborovanje pristašev KZ na Gomilskem, za domačo in vse sosedne župnije. Zaupnike prosimo, da agitirajo za številno udeležbo!

Tabor Kmetske zveze pri Sv. Frančišku Ksaverju se vrši prihodno nedeljo dne 10. t. m. ob 3. uri popoldne v gostilni pri Martinovcu, na prostem, v slučaju slabega vremena pa v gledališki dvorani izobraževalnega društva istotam. Tabora se udeležijo v velikem številu somišljeniki in somišljenice iz vseh župnij gornjegrajskega okraja. Govorita dr. Ogrizek iz Celja in Fr. Zebot iz Maribora. Somišljeniki, agitirajte za obilno udeležbo!

Poročila.

Pri Sv. Barbari v Slov. goricah je zborovala preteklo nedeljo Kmetska zveza. Navzoči so bili na dobro obiskanem zborovanju vsi najboljši možje in župani od Sv. Barbare. Poročala sta zborovalec: dr. Juvan o političnih strankah in Golec o volitvah v konstituantno. Zborovalci so sledili z velikim zanimanjem izvajanjem govornikov in se priporočali, da bi se spravila čimprej v tek za Sv. Barbaro prepotrebna zadeva ceste: Maribor—Sv. Peter—Sv. Barbara. Shodu je predsedoval kmet Alojzij Živko, župan v Zigerjih. Na vstrajnost v organizaciji KZ je bodril Barbarčane v navdušenih besedah mladenič Caf Maks.

St. Jur ob južni železnici. Shod KZ ki se je vršil pri nas zadnje nedelje, je trajal skoro tri ure. Govorila sta g. nadrevizor Pušenjak o programu naše KZ in urednik M. Krajnc o nam nasprotnih strankah. Proti koncu zborovanja se je prikazal na shod tudi neizogibni Urlep, ki pa je s svojo vsiljivostjo pošteno izkupil. Zborovalci so na shodu protestirali proti trošarini na sadje, vino in mošt in z ogorčenostjo ugovarjali proti okrožnici okr. glavarstva v Celju, ki je določila najvišje cene za jaja pri kmetu 1.20 K, pri trgovcu 1.60 K. Pritožili so se proti temu, da morajo za uradne zmote, ki jih napravijo davčni uradi pri davčnih nalogih, še plačevati 8 K za koleke in da se razne važne naredbe od oblasti objavijo šele tedaj, ko je že dotični rok davno potekel. KZ bo pritožbe ljudstva vodila na pristojna mesta!

St. Lovrenec nad Prožinom. Tukaj se je vršil dne 26. m. m. lep shod KZ. Izvolil se je volilni odbor, nakar so se kmetje pogovorili o delu in o podrobnih agitacijah za bodoče volitve. Zavedajoč se, da je edina pot do boljših razmer krščanska vzajemnost

med stanovi ter trdno upanje v končno našo zmago, so se zborovalci veseli razšli.

418 kron so zbrali za volilni sklad KZ zaupniki celjskega in vranskega okraja na sestanku v Celju dne 5. oktobra. Zivel!

Požrtvovalni Posavčani. Zavedni za upniki KZ iz okrajev Laško, Sevnica, Brežice in Kočje so na zborovanju v Rajhenburgu, dne 4. oktobra zložili za sklad KZ 460 K. Posnemajte jih.

Navodila.

Pazite na reklamacije v vsaki občini! Volilni imeniki za ustavodajno skupščino so že v mnogih občinah razpoloženi. Člani volilnih odborov Kmetske zveze ozir. zaupniki morajo takoj povsod prepisati imenike in izvršiti vse reklamacije. Natančno navodilo, kako se reklamira, je prinesel zadnji „Gospodar“. Naše, ki so izpuščeni, noter, nasprotnike, ki nimajo volilne pravice, pa ven!

Prijavite takoj predstavitelje stranke za posamezna volišča. Več kot polovica občin štajersko-prekmursko-koroškega volilnega okrožja še do danes ni poslala imena in natančne naslove predstavnikov kandidatne liste ter njih namestnikov. Se enkrat nujno pozivamo vse zaupnike po vseh župnijah in občinah, da nam nemudoma vpošljejo te naslove. Vprašajte vsakega moža ali mladeniča, ki ga določite za predstavitelja, ali to mesto sprejme ali ne. Imena predstavitev moramo imeti najpozneje do 15. oktobra zanesljivo v rokah. Predstavitelji kandidatne liste bodo imeli nalogo, na dan volitve, to je 28. novembra predstavljati pri volilni skrinjici na volišču posameznim volilcem našo stranko. — Tajništvo KZ v Mariboru.

Mladinska organizacija.

Dekliški tabor v St. Petru pri Mariboru. M nedeljo 3. t. m. se je vršil dekliški tabor na Gori pri St. Petru in v St. Petru samem. Ob devetih popoldne se je darovala na Gori slovesna sv. maša, pri kateri je pristopilo več deklet k sv. obhajilu. Sveto mašo je pel stolni župnik kanonik Moravec. Cerkevni govor poln lepih misli je imel g. kaplan Živortnik od Sv. Magdalene. Povdaril je posebno pomen taborov kot priprave na vojsko za ohranitev vere in vseh lepih čednosti v sedanjem času, ko se širi nevera in nenravnost. Po sv. maši se je razvil lep spreved iz Gore k cerkvi sv. Petra, kjer se je nato od popoldne do pol trih vršil tabor. Zborovanje je vodila z veliko spretnostjo M. Pavalec iz St. Petra. Nastopala so kot zastopnice Marijinih družb in Dekliških zvez vrta dekleta, ki so v navdušenih besedah pozivale svoje tovarišice za vse lepe čednosti slovenskih deklet. Zastopani so bili vsi večji kraji iz Slovenskih goric. Mnogo je prišlo udeležencev tudi iz Maribora. Celo oddaljeni Sv. Križ nad Mariborom je poslal zastopstvo na tabor in je zastopnica tamošnje Marijine družbe posebno lepo govorila o raznih važnih vprašanjih, ki zanimajo slovensko žensko. Nastopile so govornice iz Jarenine, Sv. Barbare, Sv. Antona, Sv. Martina p. Vurbergom in od drugod. Vsi ti nastopi so pokazali, da naše organizacije z velikim vspehom delujejo za žensko izobrazbo. Zeleti bi bilo, da bi bili na takem taboru navzoči tisti, ki nasprotujejo volilni pravici našega kmetskega ženstva. Mislimo, da so naša dekleta že dovolj izobražena in bi znala nasprotnike in njih razloge temeljito pobiti. Zelimo, da letošnji tabori rodijo obilen vspeh ženskemu gibanju!

Teharski Orel je nabral med člani na svojem fantovskem večeru dne 30. 9. svoto 80 K za slovensko Koroško ter sklenil nabrati prve dni v oktobru še večjo svoto med zavednimi Slovenci.

Volilne imenike

preglejte! Le kdor bo v volilnem imeniku, bo mogel voliti!

Reklamirajte takoj!

Ce bi bili v vsaki občini Slovenije izpuščeni samo po trije naši somišljeniki, bi Kmetska zveza samo vsled tega izgubila enega poslanca!

Vreklamirajte vse one naše pristaše, ki so do 25. septembra dopolnili 21. leto. Skrbite, da pridejo v volilni imenik!

Nemce in Italijane, goljufe, verižnike, talove in one, ki so pod kuratelo, pa ven iz volilnega imenika! Ne pozabite k reklamaciji priložiti dokazila!

Domača politika.

Priprave samostojnežev na volitve. Odkar je dr. Zerjav spet poverjenik, se opaža živahnije gibanje v vrstah samostojnežev, ker jim je dr. Zerjav preskrbel od liberalnih bank stotisoče, da morejo masno plačevati svojim govornikom: Urek, Urlep, Drogenik, Mermolja, Schuenderl itd. in deliti kmetom sol po nizki ceni. Pristaše so prej lovili s koruzo, a volilce pa sedaj s soljo. „Nesebični“ voditelj Urlep je zaslužil pri delitvi soli malenkost 5000 K, seveda iz ljubezni do kmeta je delo vršil, ne pa radi denarja. Mašetar, bivši štajerčijanec, sladkomili Drogenik je delal masne dobičke pri „samostojni“ koruzi itd. in zaslužil toliko, da se mu je predpisalo samo 7000 K davka od dobička pri kupitji. Tudi on deluje le samo iz ljubezni do kmeta. Ne hrepenenje po mandatu, ampak ljubezen do kmeta je gnala Ureka v Samostojno; on kandidira sedaj, akoravno dobro ve, da je Sa-

Politični ogled.

Jugoslavija. Naše narodno predstavništvo se je bavilo pri sedanjem zasedanju z onimi že večkrat omenjenimi dogodki na Hrvaškem. Govorilo je v parlamentu o teh žalostnih dogodkih veliko število poslancev in tudi sam ministrski predsednik. Zaključek vsega govoričenja o uporah hrvaških kmetov je bil sklenjen: Govorila se posebna komisija, ki bo preiskovala celo zadevo. Naša zbornica je sedaj odgojena do 12. t. m. Ko se sestane 12. t. m., bo rešila menda samo najnujnejše, potem se bodo pa razni poslanci razkropili po agitacijskih shodih. O jadranskem vprašanju se boste pogajali v najkrajšem času Jugoslavija ter Italija neke v bližini Rima.

Italija. V Italiji so komaj potlačeni delavski in malokmetijski nemiri izbruhnili z vso silo. Upira se predvsem kmetsko delavstvo, ki siloma zaseda veleposestva krog Neapolja in v Siciliji. Kuga, ki se je pojavila najprej na Reki, se je razpasa tudi še na Trst. Vsled pojavov te kužne bolezni vlada v Italiji veliko razburjenje.

Avstrija. Avstrijska zbornica je sprejela predlog, da naj izvrši vlada v 6 mesecih ljudsko glasovanje za priključitev Avstrije k Nemčiji. Avstrijska zbornica je sprejela novo ustavo. Nove volitve v Avstriji bodo 15. t. m., nato se bo sestel novi parlament. Fo novi ustavi bo Avstrija zvezna država z obširno samoupravo posameznih dežel.

Madžarska. Na Ogrskem bodo vpeljali nove davke in oddajo premoženja, ker ima država prevelik finančni primanjkljaj.

Irska. Na Irskem imajo zopet spopade med vojaštvom, policijo in bojovníki za neodvisnost Irske. V političnih krogih se govori, da bo izvojevala Irska svojo neodvisnost.

Ruska-Poljska. V prodiranju proti boljševiški armadi Poljaki vsaki dan prav znatno napredujejo. Ruska armada beži v neredu in je izgubila stik s svojim poveljstvom. Poljaki javljajo, da so zajeli zadnje dni 42.000 boljševikov in uničili ali vsaj razpršili 16 boljševiških divizij. Z močno ofenzivo proti boljševikom je začel tudi general Wrangel, ki vodi svoje napade iz Krima. Tudi Wrangel je izvajal lepe uspehe proti Rusom na suhem in na morju. V Rigi se vršijo mirovna pogajanja med Poljaki in Rusi. Prevladuje upanje, da se bo sklenilo premirje 15. t. m. Med Litvanci in Poljaki, ki so tudi bili zapleteni v boje, je premirje že sklenjeno.

Kmetska zveza.

Naznanila.

Volilni shodi. Kmetska zveza priredi dne 10. oktobra naslednje shode: Ob 11. uri v Razboru pri Zidanem mostu; po rani maši v Novi Stitici pri Gornjem gradu; popoldne ob 3. uri pri Sv. Frančišku Ksaveriju; po rani maši na Hajdini v Društenem domu; po pozni maši po 311. uri v Minoritskem samostanu v Ptuj (v Hajdini in Ptuj govorita na shodu Brenčič in Pušenjak). V nedeljo dne 17. oktobra po rani maši pri Sv. Lovrencu v Slov. gor., po pozni maši

mostojna liberalna stranka in da ima malo upanja na zmago. Sosedu njegovi pravijo, da bi on kandidiral tudi na programu komunistov, ker je prepričan, da kol človek, ki nič ne dela in samo zabavlja, že itak spada med boljše. Ne pa med kmete, ki v potu svojega obraza kruh služijo. Ljubezen do kmetijskega stanu je pokazal Urek leta 1914, je pokazal med vojsko, o čemur ve prejšnji glavni maršal povedati in kaže sedaj, ko je zakrivil, da se je razpasil komunistem, ki bo upropastil kmetijski stan. Največja nevarnost za kmetijski stan so komunisti, katere vzgaja razredni boj Samostojne. Centralizem in razredni boj sta zvezdi-vodnici Samostojne, kateri ji je narekoval vodja liberalcev dr. Zerjav, zato ne more nobeden zaveden kmet voliti kandidatov Samostojne.

Zadnji „Kmetijski list“ in prosta trgovina. „Kmetijski list“ je v svoji zadnji številki kar preplavljen z zagovori liberalne proste trgovine. Ko je enkrat samostojno glasilo že dovolj priporočilo za kmeta pogubno prosto trgovino, pa priporoča „Kmetijski list“ z ganljivimi besedami g. Mermolja, ki bo sedaj romal od kmeta do kmeta in kupoval sadje za izvoz. Kedo bo sedaj zaslužil pri prosti trgovini s sadjem? Mar li kmetije v obče, ali samo kmet Vrtojben — samostojni nadapostel Mermolja? Gotovo g. Mermolja, ki bo še bolj bogatel na stroške kmetov. Njegov edini trud, s katerim si bo priboril masne tisočake, je bilo par tiskanih vrst, katere je priobčil v svojem glasilu priporočil nevednim kmetom prosto trgovino in napejal dobiček na izvoz sadja v svoj žep. G. kmetijski misijonar Drogenik iz St. Jurja je tudi goreč zagovornik proste trgovine. Ni čuda! Njemu je nesla samostojna koroza toliko, da je plačal od te trgovine samo davka — malenkost 7000 K. Kako pa izvršuje g. kmet Urek od liberalcev izposlovanje prosto trgovino dejanski v svojo samostojno korist, o tem še moramo poizvedeti. Kakor izrabljajo socialdemokratski vodje svoje backe, izjemajo iz njihovih želj milijone, tako znajo tudi g. kmetije: Mermolja, Drogenik in Urek, zakaj so za prosto trgovino! Se pač zaslužijo, če tudi na škodo kmeta. Kšeft je kšeft, samostojnim voditeljem je prav za staropraydarski graščinski profit!

Samostojni in liberalci — brate! glede surovosti. Samostojni Urek in Drogenik sta obljubila v „Kmetijskem listu“ zausšnice urednikom duhovnikom „Gospodarja“. Res ne zna, prav samostojno li na obljuba. Glasilo mladoliberalcev ljubljansko „Jutro“ pa je že davno predlagalo za vse politikujoče duhovnike batine. Res mil volilni boj nam obetajo samostojni in liberalci, ki so si drug drugega vredni brate! glede zausšnic in batin. Najpoprej s surovo silo po duhovnikih, potem pa še po križu ter cerkvah. Ra bi še kedo tajil, da si niso samostojni in liberalci v žlahti kar v prvem kolenu glede preganjanja, prekopavanja duhovščine ter glede sovraštva do Cerkve in vere!

Svobodna zborovanja. Vlada je sklenila, da uveljavi srbski zakon o shodih in zborovanjih za vso Jugoslavijo. Srbski zborovalni zakon razločuje javna in zasebna zborovanja. Zasebno zborovanje je omejeno le na povabljenec in se mora vršiti v zaprtih prostorih. Javno zborovanje je vsakomur pristopno. Takega javnega shoda, ki se vrši v zaprtih prostorih, ni treba nikjer naznaniti, pač pa se mora vsako zborovanje na prostem naznaniti politični oblasti vsaj en dan prej. Shode sme sklicati vsakdo, ki ima državljanske pravice. Politična javna zborovanja se ne smejo vršiti v cerkvah in solah ali na njih dvoriščih. Sklicatelj vodi shod, dokler se ne izvoli predsedstvo, ter je tudi odgovoren za red. Zakon ima posebne kazenske določbe zoper govornike, ki bi pozivali ali na izgrede, nasilja, nepokornosti napram zakonom ali ki bi žalili vero, нравnost, vladarja ali člane njegove rodbine.

Volilni imeniki za mesto Celje so razporejeni do 10. t. m. Vseh volilcev je vpisanih nad 1000. Na prvi pogled se opazi, da je vpisanih vse polno nemškutarjev, ki so bili svoj čas najzagrizenejši nasprotniki Slovencev! Gotovo je, da imena teh volilcev demokraciji in socialisti ne bodo izreklamirali. Ze vedo zakaj. Naloga naših somišljenikov je, da store svojo dolžnost.

Tedenske novice.

Minister dr. Korošec je ozdravel. Zapustil je mariborsko bolnico, se mudil nekaj časa v Ljubljani in Zagrebu, a je že v Beogradu, kjer je prevzel zopet posle železniškega ministrstva.

† Župnik Jožef Valenčak. V Soštanju je umrl 8. g. Josip Valenčak, župnik v pokopju. Rojen je bil leta 1847 na Pilstanju in v mašnika posvečen l. 1875. Pokojnik je bil blag in plemenit značaj. Svetila mu večna luč!

O. g. kaplan v Dobovi Andrej Pirc, ki je doma na dopustu radi bolezn v nogah, je zbolel še na železniškem katarju.

Pobožne želje obupanih Nemcev. Vlada Avstrije je poslanski konferenci predlagala, da naj entente čete zasedejo glasovno ozemlje na Koroškem. Ako bi pa to ne šlo, naj bi glasovno ozemlje zasedle nevtralne čete, kot švicarske, nizozemske ali švedske. Zasedla bi se naj okrožja Pliberk, Železna Kapla in Reč. Te pobožne želje se pač Nemcem ne bodo nikdar izpolnile ter so nov dokaz, da se potapljačice se nemstvo na Koroškem oprijemlje vsake resilne bilke ker vo, da mu bo odklenalo za vselej!

Anglija za koroške Slovence. S pomočjo Italijanov bi bili Nemci radi preprečili, da bi se vršilo ljudsko glasovanje na Koroškem že 10. oktobra Po-

služevali so se vseh sredstev, toda brezuspešno. Angleška vlada je kljub italijanskim ugovorom, dogovorno s francosko vlado sklenila, da se mora glasovanje na Koroškem vršiti brezpogojno dne 10. oktobra in da tako cona A kakor tudi cona B ne smeta v nobenem slučaju pripasti Avstriji, ker bi sicer Avstrija v dogovoru z Nemčijo in s pomočjo Italije, ojačena po medsebojni zvezi, sklenila vojno zvezo proti ententi ter zanesla novo svetovno vojno. Angleška vlada je že dala tozadevna navodila veleposlanski konferenci v Parizu. Anglija in Francija računata, da bodo vsi koroški Slovenci šli na volišče in Nemce porazili.

Vse hoče proč od Avstrije. Vorarlberška se sklenila, da se hoče odcepiti od Avstrije in se priključiti k Švici, da se na ta način reši popolnega gospodarskega pogina. Z Avstrijo ne mara nobena sosedna država sklepati kake zveze, ker je do grla zadolžena. Koroški Slovenci! Kaj vas čaka pod Avstrijo? Ako pripade vaša zemlja Avstriji, boste na milost in nemilost izročeni volksverovcem, ki so vsi rdečkarji in komunisti. Rekvirirali vam bodo živino in živila, ponujali vam tiste papirne bankovce, ki nimajo nobene vrednosti, pobijali bodo mirno ljudstvo in preprečili vsako svobodno politično gibanje. Glasujte 10. oktobra z belimi listki za Jugoslavijo, zelene listke pa raztrgajte, kajti zeleni listek pomeni suženjstvo, lakoto in nasilje!

Korošci oproščeni vojaške službe. Ministrski svet v Beogradu je v svoji zadnji seji sklenil, da bodo v bodoče vsi Korošci oproščeni vojaške službe. Uvedle se bodo samo milice na Koroškem in na severni meji na Stajerskem.

Nemci začenjajo v mariborski okolici s tolovajstvi. V nedeljo zvečer, ko so se vračali izletniki, ki so bili na sokolskem zletu v Hočah, nazaj proti Mariboru, jim pride na Teznu, blizu gostilne Roth nasproti dolg, suhljat mož v lovski obleki s puško na rami. Ker je družba, med njimi narednik Cuš, pisar pri okružni pukovski komandi, z ženo in s 5 otroci, prepevala slovenske pesmi, se je neznanec zadržal nad izletniki s psom: „Windische Hunde, still sein!“, nakar je seveda dobil primeren odgovor. Po kratkem prerekanju je zločinec skočil v občestni jarek ter s puško štirikrat ustrelil med družbo. Strela so smrtno zadeli narednika Cuša, kateri je pondeljek popoldne izdahnul. Zločinec orožniki zasledujejo. Zopet dokaz več, kako predrzni postajajo naši nemškutarji od dne do dne.

Javno vprašanje na mariborsko okrajno glavarstvo. Morebitni pozabljenosti na mariborskem glavarstvu bomo gotovo ustregli, če ga spomnimo na Gorisekov avtomobil pri Sv. Lenartu, ki nestrno čaka prepotrebne opoklice. Neki brezpravni akcijski družbi je namreč okrajno glavarstvo posodilo erarični avto, da bi se vršil osebni promet med Mariborom in Sv. Lenartom. Že pred pol letom je ta „dična“ akcijska družba nehala z vožnjo in z vsakim delovanjem brez obračuna z akcijonarji, avtomobil pa vedno še čepi pri Sv. Lenartu in služi v politične svrhe in sokolske izlete v Mursko Soboto, Maribor itd. Vprašamo okrajno glavarstvo: Zakaj se ta avtomobil ne uporablja v občekoristne namene? Imamo samo trikratno tedensko pošto, železnica čez Spilje ne vozi, iz Prekmurja ni prometa, ta avtomobil pa sameva v srečnem Sv. Lenartu brezposeln. Avto naj se izroči lastniku za prometno zvezo med Mariborom in Mursko Soboto.

Važno za rekrute. Glasom naredbe vojnega ministrstva in komande dravske divizije oblasti se šteje obveznikom vojaškega leta 1899 na ozemlju dravske divizije, ki sedaj služijo, vsa vojaška službena doba v letu 1919. Tako se bo odšlo našim rekrutom v Zaječaru od odmerjenega roka čas, ki so ga lansko leto služili.

Dragi kruh. Iz St. Ilje v Slov. gor. smo dobili dopis, v katerem se nam poroča, da prodaja tamošnji pek Jurgec kruh po cenah, ki se rogajo vsaki pravici. Tako je n. pr. prodajal hlebček, ki je tehtal 47 dkg, za — 6 K. Neverjetno, da se to godi ravno v obmejnih krajih, kjer bi naj oblast posebno gledala našim navijalcem cen na prste. Opozorjamo merodajne činitelje, da se sličnim izrodkom — in to tudi v Mariboru, z radikalnimi odredbami ustavi delovanje, ki škodi na naši severni meji državni in jedinstveni misli. Ni res, da bi morali v agrarni državi jesti dražji kruh, kakor ga dobivajo Avstrijci.

Solski sluga se takoj sprejme na ljudski šoli v Pobrežju pri Mariboru. Temeljni pogoji: popolno obvladanje slovenskega jezika. Natančnejša pojasnila daje občinsko gerentstvo na Pobrežju.

P. n. župniške urade opozarjamo, da blagovolijo takoj naročiti spovedne listke za prihodnje leto, ker je ob Novem letu tiskarna navadno močno zaposlena. — Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Gospodarstvo.

Pesnemajmo!

R. Košar.

Vsako leto se na deželni poljedelskem učnem zavodu v „San Michele“ ob Adizi preiskujejo 1. in 15. septembra razne vrste grozdja na njih sestavo glede sladkorja in kisline. Te preiskave tvorijo potem nekako podlago cen za prodajalce in za kupce, ki vedo že vnaprej, kako kvaliteto smejo približno pričakovati iz gorice.

Tako so n. pr. kazali mošči dne 1. septembra t. l. sledeče množine sladkorja po klosterneuburški tehtnici:

	1920	1919	1918	1917
žlahtina	14.5	12.2	13.3	13.1
silvanec	20.0	13.2	12.7	13.7
burgundec	20.0	16.6	18.1	17.3
rizling	18.7	14.9	13.9	16.5
traminec	17.9	15.7	12.7	16.8
rudanec	21.7	16.2	15.6	16.0

Skupna kislina, izražena kot vinska kislina, je znašala v promilih:

	1920	1919	1918	1917
žlahtina	6.0	6.5	7.6	7.0
silvanec	5.7	8.6	11.9	10.2
burgundec	6.8	9.5	9.7	8.3
rizling	7.2	9.7	14.7	10.4
traminec	6.8	9.0	15.0	10.9
rudanec	6.5	7.5	10.3	10.2

Iz navedenih števil se razvidi, da je bila Uno 1. septembra t. l. množina sladkorja višja, kislina pa nižja, kakor leta 1917 ob istem času. Ta pregled daje važne opore za presojo kvalitete letošnjih vin v onih krajih in gotovo bi bilo dobro, ako bi se odlej tudi pri nas v Sloveniji bavili naši vinorejci učni zavodi in kemična preiskovališča s takimi preiskovanji že v mesecu septembru, da ne bi ob bratvi tavali v temi, kakor dosedaj.

Pri nas se samo „sodi“, da bo letošnji vinski pridelek iste vrednosti, kakor leta 1917, sigurnih podatkov na podlagi znanstvenih preiskovanj pa za to nimamo. In ta negotovost škoduje vinorejcem in vinski trgovini.

Vinske cene se dvigajo vsled izvrstne kakovosti letošnjega pridelka, ki bo zelo pičel. Mošči zadnjega tedna so kazali 18 do 22 stopinj. Letina ne bode slabša, kakor leta 1917 glede dobrote. Ko se dobi pregled čez kakovost in množino, bo začela trgovina. Sedaj še vse čaka.

Sromije. V tukajšnjih vinogradih se je trgatega končala. Ljudstvo je razočarano radi male množine naprešanega mošta. Malokateri vinogradnik zamore reči, da letošnji pridelek glede množine doseže lanskega, ampak večina izjavlja, da je letos pridelala manj kakor lani. Pač pa je kakovost letošnjega pridelka enaka vinu letnika 1917, kajti rizling in silvanec imata 20—23 stopinj. Ljudstvo je silno razburjeno vsled nove trošarine na vino, vinski ter sadni mošt. Prevelika krivica bi bila, če bi vinogradniki morali plačevati ta davek, ko sta jim vendar toča in oidium vzela več kakor polovico grozdja. Vinogradniki so že brzojavili v Beograd, da odklanjajo z vso odločnostjo vsak tak davek. Tako bi naj storile vse občine.

Zakon za varstvo malih kmetij. Ze stara Srbija je imela zakon, po katerem se ne sme prodati na prisilni dražbi posestvo, ki ne presega 5 ha; tudi živina tega posestva se ne sme prodati. Ta zakon se bo sedaj raztegnil na celo kraljevino in bo zaščita malega kmeta napram zemljiškim lakomnežem in ožeruhom.

Proti trošarini. Liberalni minister Stojanović, ožji prijatelj celjskega dr. Kukovca in mariborskega Voglarja, je vpeljal v naše kraje za sadni mošt, vino, sladkor itd. visoko trošarino, to je novi državni užitiški davek. Demokrat Stojanović iztirjuje sedaj neusmiljeno nove davke. Kmetiska zveza je storila vse potrebno v Beogradu po svojih poslancih, da se nezakonito določena trošarina ne sme izvajati. Naša stranka zahteva predvsem, da se predvsem močno obdačijo vojni dobičkarji in verižniki, a ne ubogo delavsko in kmetijsko ljudstvo.

Novi bankoveci. Iz Pariza so dospeli v Beograd novi 100 dinarski bankovci, na katerih je kronska vrednost bila tiskana že v Parizu in sicer nekaj teh bankovcev je v sivi, nekaj pa v zeleni barvi. Večje število teh bankovcev je že v prometu.

Popis živine in vozov. Vlada je sklenila, da bo nadaljevala popis živine in vozil. To žigosanje se pa bo izvršilo po predpisih, ki so bili dosedaj v veljavi v posameznih pokrajinah. Popisovanje bodo napravili od občine do občine.

Izvoz konj iz Slovenije. LDU Beograd, 4. okt. Finančni odbor je na svoji zadnji seji sklenil na predlog ministra za kmetijstvo, da se dovoli izvoz konj iz Slovenije in sicer koroške ter belgijske pasme, moškega spola. Razen tega je odobril, da se izvozi 2000 ovac za avstrijske vnovčevalnice za živino proti jamstvu uvoza plemenske živine iz Avstrije.

Sejmsko poročilo iz Maribora dne 1. oktobra. Prignanih je bilo 199 prašičev. Cena je bila povprečno 33 K za 1 kg žive teže. Kupcev je bilo veliko, skoro vse na sejm prignane svinje so se poprodale. Pretežna večina kupcev je bila iz Dravske doline, ki so odpeljali svinje radi visokih prevoznih tarif na lastnih vozovih. Iz tega poročila je razvidno, da mariborski sejm napredujejo. Kmete opozarjamo, da naj nikar ne pozabijo na potrdilo domačega županstva, ki se po novi naredbi naše deželne vlade zahteva pri kupu ter prodaji živine.

Železo za sodne obroče. Jeklarna Jurija grofa Turnskega na Ravnah je pripravljena, sprejeti na poročila železa za sodne obroče ter bi mogla v najkrajšem času postaviti to blago na trg. Cena železu za obroče je 20 K za 1 kg. Kmetijska družba bo posredovala naročila in razdelitev železnih obrocev med vinogradnike in sodarje. Pozivljajo se torej ti, da takoj naznanijo Kmetijski družbi množino železnih obrocev, oziroma njih težo in mero, da bo lahko družba jeklarni podala v to potrebna naročila.

Tobačni izvleček za pokončavanje škodljivcev na sadnem drevju. Kmetijska družba je prevzela nabavo tobačnega izvlečka za pokončavanje listnih uš